

Bakalářská práce

Jméno a příjmení (studentka): Klára Vaňáková

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Ing. Jan Royt, CSc.

Oponentka: PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.

Posudek oponentky práce:

Tématem bakalářské práce Kláry Vaňákové je dosud naprosto nezpracované téma důležitého mariánského poutního místa ve Skokách u Žlutic v západních Čechách. Autorka zmapovala jak legendu o vzniku poutního místa, jeho rozvoj v 18. a 19. století za patronátů tepelských premonstrátů a markrabat bádenských, stejně jako jeho strastiplný zánik na konci minulého století. Součástí práce je též kapitola s rozbořem stavby dnes devastovaného kostela Navštívení Panny Marie (vycházející z plánové dokumentace), s dokumentací a popisem dochovaného i odcizeného inventáře a dále důležitá kapitola o vzniku uctívaného obrazu Panny Marie Skákavé z roku 1717, devoční kopie naprosto neoblíbenějšího zázračného obrazu Panny Marie Pomocné z Pasova. Velmi záslužně autorka shromáždila i informace posledních pamětníků o pozoruhodném liturgickém provozu s vyjížděním mariánského obrazu a jeho dvojitým obcházením a uctíváním či s popisem kanálků na „svatou vodu“ protékající z mariánského pramene pod svatostánek a vytékající před kostelem do malého jezírka. Práce má tak velký kulturně historický význam, důležitý nejen pro dějiny mariánského kultu v 18. - 20. století, ale týká se i dnes tolik objevovaných dějin života německého sudetského obyvatelstva v Čechách.

I přes stručnost bakalářské práce je z textu cítit obrovské množství badatelské a mnohdy až detektivní práce, kterou musela Klára Vaňáková vyvinout, aby shromáždila naprosto rozptýlené informace archivní povahy, dokumenty památkářského i policejního charakteru a též naprosto nedocentelné zprávy pamětníků.

Co je třeba práci vytknout jsou chyby spíše formální povahy. Z neznámých důvodů zařadila autorka soupis pramenů a bibliografie již do druhé kapitoly práce, hned za její úvod. Stejně tak o velkém chvatu při dokončování svědčí nedůsledně vedený poznámkový aparát, který kombinuje opakovanou citaci s používáním zkrácené citace (pozn. č. 36-37, 39-40), či dokonce používá dvojí datování jedné práce (Träger 1995 – 1993), z níž autorka vychází. Za lehce problematické se dá považovat též určení mariánského typu Panny Marie Skákavé jako Pelagonitissy, Glykofilúsy a na jiném místě též Eleusy (s. 26, 28-30). Západní umělecko-historická literatura ráda používá termín Eleusy, který se ujal v ruském ikonopisu pro označení různých variant Glykofilúsy (Umilenije), a věcně je tak ale je pouze podtypem užívaným v ruském prostředí. Naopak za velmi cenné lze považovat upozornění na možnost inspirace Lucase Cranacha v prostředí císařské Konstantinopole, kde v klášteře Chora

skutečně nalézáme velmi ikonograficky blízký obraz Bohorodičky Glykofílúsy, která mohla být předlohou pro Madonu Pasovskou.

Klára Vaňáková prokázala ve své bakalářské práci schopnost pracovat různými metodami užívanými dnes historiky umění. Na jedné straně je to kulturně-historická analýza pramenů a historických souvislostí, na straně druhé popis a umělecko-historická analýza dochovaných uměleckých děl. V pasáži o hledání předlohy pro obraz Panny Marie Skákavé se jí dokonce povedlo obě výše uvedené metody propojit, což nepochybně převyšuje rámec bakalářské práce.

Bakalářskou práci Kláry Vaňákové doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20.8. 2008

.....
podpis oponentky bakalářské práce